

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 48

Palveluiden verkoston suunnittelu, tilannekatsaus

9845/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Arto Ranta

arto.ranta@pirha.fi

STRATEGIAJOHTAJA

Palveluiden verkoston suunnittelu tähtää asiakaslähtöisiin, saavutettaviin ja saataviin palveluihin hyvinvointialueella.

Palvelujen verkoston suunnitelma on konkreettinen toimenpidesuunnitelma hyvinvointialueella, miten ja missä palvelua tuotetaan asukkaille ja asiakkaille ottaen huomioon mm. henkilöstön saatavuuden ennusteet, väestöennusteet, teknologian kehittymisen, kuten liikkuvat palvelut ja digipalvelut.

Palveluiden verkoston suunnitelman systemaattisena tavoitteena on vastata palvelutarpeeseen ja niiden kasvuun, turvata palveluiden yhdenvertainen saatavuus, varmistaa henkilöstön riittävyys, mahdollistaa kustannusten kasvun hillintä ja luoda ymmärrys tarvittavista investoinneista.

Palveluiden verkostoa suunnitellaan osana strategian toimeenpano-ohjelmaa ja suunnittelu jakautuu useaan eri osakokonaisuuteen. Aluevaltuusto päättää palveluverkon kehittämisen periaatteista ja aluehallitus palvelukohtaisista toimenpidesuunnitelmista. Palveluiden verkoston kehittämisen periaatteista järjestetään asukaskysely, joka kohdistetaan otantana 800 pirkanmaalaiselle asukkaalle. Kyselyn tuloksia hyödynnetään palveluiden verkoston toimenpidesuunnitelmissa. Palveluiden verkoston osakokonaisuudet esitellään valiokunnissa, jaostoissa, vaikuttamistoimielimissä ja yhteistyöelimessä. Henkilöstön edustajia on mukana osakokonaisuuksien valmistelussa ja henkilöstöinfoja järjestetään osakokonaisuuksien valmistelusta. Mikäli palvelukohtainen toimenpidesuunnitelma sisältää henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa tai palvelurakenteen muutoksia, ennen lopullisia päätöksiä käydään yhteistoimintamenettelyn mukaiset neuvottelut.

Palveluiden verkoston kehittämisen yleiset periaatteet ovat asiakaslähtöisyys, saatavuus ja saavutettavuus, väestön palvelutarpeen muutokset, alueelliset osaamiskeskittymät, palveluiden monimuotoisuus, kustannustehokkaat palvelut ja tilat ja laaja-alainen yhteistyö. Palvelukohtaiset kehittämisen periaatteet tarkentavat ja konkretisoivat yleisiä periaatteita. Palveluiden verkoston yleisiä ja palvelukohtaisia periaatteita suunnitellaan vietäväksi päätöksentekoon 14.8.2023. Osakokonaisuuksista hyväksymistä jatkovalmisteluun esitetään vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalityön, vuodeosasto- ja päivystyspalveluiden osalta 11.9.2023 aluehallituksen kokousta ja erityisryhmien asumisen ja mielenterveys- ja päihdetyön selvityksen osalta 9.10.2023 aluehallituksen kokousta. Muut osakokonaisuudet kuten nuorten, lasten ja perheiden palvelujen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

osalta aikataulu tarkentuu syksyllä 2023. Pelastuspalvelujen palveluiden verkoston suunnitelma kytkeytyy pelastuspalveluiden palvelutasopäätöksen valmisteluun ja viedään päätöksentekoon 6.11.2023 aluevaltuustoon.

Kuullaan johtavan asiantuntija Sisko Hiltusen esitys suunnitelmasta.

Ehdotus

Vammaisneuvosto

- merkitsee tiedoksi palveluiden verkoston suunnitelman.

Päätös

Merkittiin tiedoksi esitys palveluiden verkoston suunnitelmasta. Kirjataan ylös yleistä keskustelua aiheesta.

YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksessa artiklassa 19 käsitellään itsenäistä elämää ja osallisuutta yhteisössä. Artiklassa todetaan, että

- a) vammaisilla henkilöillä on yhdenvertaisesti muiden kanssa mahdollisuus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat, eivätkä he ole velvoitettuja käyttämään tiettyä asuinjärjestelyä;
- b) vammaisten henkilöiden saatavissa on valikoima kotiin annettavia palveluja sekä asumis- ja laitospalveluja sekä muita yhteiskunnan tukipalveluja, mukaan lukien henkilökohtainen apu, jota tarvitaan tukemaan elämistä ja osallisuutta yhteisössä ja estämään eristämistä tai erottelua yhteisöstä;
- c) koko väestölle tarkoitetut yhteisön palvelut ja järjestelyt ovat vammaisten henkilöiden saatavissa yhdenvertaisesti muiden kanssa ja vastaavat heidän tarpeitaan.

Vammaisneuvosto toteaa, että YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen toteutumisen varmistamiseksi palveluiden verkoston suunnittelussa tulee huomioida seuraavat asiat:

- Asumispalveluiden tarve. Tarve koskee kehitysvammaisten sekä muidenkin vammaisten asiakasryhmien asumispalveluita, kuten ympärivuorokautista asumista ja muita asumismuotoja. Nokialla tunnistettu erityinen tarve ja myös muissa kunnissa ollut vuosia vajetta. Asumispalveluprojektit eivät ole edenneet kuten kunnissa on suunniteltu ja viivettä sote-muutoksen vuoksi on jo toista vuotta, joka kohtuutonta asumispaikkaa odottaville vammaisille ja heidän läheisilleen, esimerkiksi Pirkkalassa. Asumispalveluita suunniteltaessa on huomioitava myös ikäihmisten palvelutarve.
- Asumispalveluiden ja muiden sote-palvelujen järjestely. Vammaisille henkilöille saatavuuden ja saavutettavuuden kannalta erityisen tärkeitä ovat lähipalvelut. Asumispalveluiden toteuttaminen tulee myös tehdä lähipalveluina, jotta asiakkaan ei tarvitse muuttaa kauas läheisistään. Tällä hetkellä asumispalveluista on pulaa ja osa asiakkaista asuu palvelutarpeeseensa nähden väärässä asumismuodossa tai omaisten hoidettavana asumispalvelujen puutteiden ja saatavuuden vähyyden vuoksi.
- Asiantuntijuuden lisääminen. Vammaisuuden ja kehitysvammaisuuden asiantuntijuutta tulee kehittää kaikissa hyvinvointialueen palveluissa, koska asiantuntijuutta ja erityistuntemusta tarvitaan muissakin palveluissa kuin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kehitysvammahuollossa. Tämä lisäisi palveluiden saatavuutta. Henkilökunnan osaamista vammaisen asiakkaan kohtaamiseen tulee vahvistaa koulutuksilla.

- Kehitysvammaopoliiklinikan lääkäreiden tarve. Tällä hetkellä kehitysvammaopoliiklinikalla on yksi lääkäri, minkä vuoksi monet kehitysvammaiset asiakkaat joutuvat kääntymään terveyskeskuksen puoleen saamatta tarpeiden mukaista asiantuntevaa terveydenhoitoa mm. lääkityksasioissa, koska ei ole kehitysvammaisuuden erityisosaamista. Asiakkaiden kuntoutussuunnitelmissa on tämän vuoksi puutteita ja kohtuutonta viivettä.
- Saada asiantuntevaa terveydenhuoltoa. Peruspalveluiden on oltava vammaisen henkilön saavutettavissa ja tarvittaessa saatavilla on oltava myös yksilöllisiä erityispalveluita.
- Palveluissa ja niiden kehittämisessä tulee huomioida
 - yksilön itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen
 - syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus
 - vammaisten henkilöiden osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan
 - esteettömyys ja saavutettavuus
 - vammaisten lasten oikeuksien kunnioittaminen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 19.6.2023.

Otteen oikeaksi todistaa

Tampere
20.06.2023

Maria Niiranen
SUUNNITTELIJA

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 20.6.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 20.06.2023 klo 14:41. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§48

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).